

Sygn. III C 1313/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Iwona Falkowska
Protokolant:	sekretarz sądowy Justyna Kobylarczyk

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2013 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa W. G. i J. G.

przeciwko S. H.

o zachówek

I. oddała powództwo.

sygn. akt **III C 1313/12**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 listopada 2012 roku powodowie W. G. i J. G. domagali się zasądzenia od pozwanego S. H., na rzecz każdego z powodów kwoty po 145.200 złotych, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, tytułem zachowku po zmarłej E. H..

Na rozprawie w dniu 2 września 2013 roku pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia i wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Postanowieniem z dnia 8 października 2012 roku Sąd Rejonowy dla W. w W. stwierdził, że spadek po E. H., zmarłej 25 czerwca 2008 roku w W., nabyli W. G., J. G. i S. H. po 1/3 części udziału każdy z nich (dowód: postanowienie k. 17).

Zgodnie z art. 991 k.c. zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału (zachówek). Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Kwestię przedawnienia roszczeń reguluje art. 1007 k.c. Brzmienie tego przepisu zostało zmienione ustawą z dnia 18 marca 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 22 kwietnia 2011

r.). Zgodnie z art. 8 tej ustawy do roszczeń, o których mowa w art. 1007 k.c., powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nie przedawnionych, stosuje się przepisy tego artykułu w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Ustawa z dnia 18 marca 2011 roku weszła w życie w terminie sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia, tj. w dniu 22 października 2010 roku.

Przed tą datą obowiązywał przepis art. 1007 § 2 k.c. w brzmieniu, zgodnie z którym roszczenie przeciwko osobie obowiązanej do uzupełnienia zachowku z tytułu otrzymanej od spadkodawcy darowizny przedawniało się z upływem lat trzech od otwarcia spadku. Otwarcie spadku następuje, zgodnie z art. 925 k.c., z chwilą śmierci spadkodawcy. Spadkodawczyni E. H. zmarła w dniu 25 czerwca 2008 roku. Roszczenie powodów o uzupełnienie zachowku uległo zatem przedawnieniu w dniu 25 czerwca 2011 roku. Mając zatem na uwadze, iż jak wskazano powyżej ustawa z dnia 18 marca 2011 roku weszła w życie w dniu 22 października 2010 roku, do roszczeń powodów nie znajduje zastosowania art. 1007 k.c. w brzmieniu ustalonym wskazaną ustawą.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Wobec podniesienia przez pozwanego na rozprawie w dniu 2 września 2013 roku zarzutu przedawnienia, powództwo uległo oddaleniu.

Sąd nie znalazł przy tym podstaw do uznania, by skorzystanie z zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c. W uchwale siedmiu sędziów z dnia 29 listopada 1996 r., II PZP 3/96 (OSNAPiUS z 1997 r. nr 14, póż. 249), Sąd Najwyższy stwierdził, że skorzystanie z zarzutu przedawnienia może być uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Jednak powoływanie się na zasady współżycia społecznego nie może być regułą, gdyż wówczas przepisy regulujące przedawnienie roszczeń - mające na celu stabilizację stanu prawnego - utraciłyby swój sens. Uznanie korzystania z przewidzianego przepisami uprawnienia za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego może nastąpić tylko w wyjątkowych sytuacjach, w których korzystania z prawa w stosunku do danej osoby nie można pogodzić z ogólnym poczuciem sprawiedliwości. Pogląd ten jest zgodny ze stanowiskiem Sądu Najwyższego prezentowanym w licznych orzeczeniach, np. w wyroku z dnia 4 marca 1998 r., II UKN 536/98 (OSNAPiUS z 1999 r. nr 4, póż. 147).

Powodowie nie powoływali się na szczególne okoliczności uniemożliwiające wytoczenie powództwa przed upływem okresu przedawnienia. W ocenie Sądu pozwanemu nie można zatem zarzucić nadużycia prawa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.